

Ақийда дарслари (213-дарс) «Муҳаммад Аллоҳнинг Расули» деган билан бўлмайди...

АҚИЙДА
213-ДАРС

ШАЙХ МУҲАММАД СОДИҚ МУҲАММАД ЮСУФ РОҲИМАҲУЛЛОҲНИНГ
«АҚОИД ИЛМИ ВА УНГА БОҒЛИҚ МАСАЛАЛАР» ВА «СУННИЙ АҚИДАЛАР»
КИТОБЛАРИ АСОСИДА БЕРИБ БОРИЛАДИ.
МАВЗУЛАРНИНГ ТҮЛИҚ МАТНИ БИЛАН ТАНИШИШ УЧУН
КИТОБНИНГ ҲИЗОТГА МУРОЖААТ ЭТИШ ТАВСИЯ ЭТИЛАДИ.

19:00 / 30.01.2023 2509

يَلَصُّ بِسَبِّ النَّاسِ نِإِ تَلِاقَ أَمْسَ أُنَعِ
هَلَلَا دِمَحَ مَلَسَ وَهَيْلَعُ هَلَلَا
نَمَ أَمَ تَلِاقَ مَثَ هَيْلَعِ يَنْتَأُو
هُتَيَّ أَرَأِي هُتَيَّرُ أُنْكَ أَمَلِيَّ شِ
هَنْجَلَا يَّتَحَ ، أَدَهَ يَمَاقَمَ يَفِ
مُكِّنَا يَلِيَّ حِوَأُ دَقَلَو ، رَأَنَلَاو
وَأَلْتَمَ مَكْرُوبُ قِ يَفَ نُونَتِفُتْ
حِيسَمَلَا هَنْتِفُ نَمَبِ رِقِ

اَذْهَبْ كُمْ لَعَامٍ: لِقَائِي فِي الْجَنَّةِ
 نَقُومُ لِرَأْسِ نَوْمِ الْآمِافِ: لِقَائِي
 هَلْ لِرَأْسِ دَمْحَمٍ وَهُ: لِقَائِي
 يَدُهُ لِرَأْسِ تَانِي بِلَابِ أَنْعَاجٍ،
 أَثَالَتِ دَمْحَمٍ وَهُ، هَانَمِ آوُهُ أَنْبَجِ أَفِ،
 دَقَفِ، أَحْلِصُ مَنْ: هَلْ لِقَائِي فِي
 آمِ آوِيهِ أَنْ مَوْمَلِ تَنْكَ نِ إِنْ مَلَعِ
 ال: لِقَائِي فِي بَاتِرْمَلِ وَأَقِفِ أَنْ مَلِ
 نَوْلُوقِي سَانِ لِرَأْسِ تَعْمَسِ، يَرْدَأِ
 نِ أَخِي شِلِ هَاوَرِ: هَتَلِقِفِ أَيُّ شِ
 يَأْسِنَلِ آوِ

Асмо розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам Аллоҳга ҳамду сано айтганларидан сўнг шундай дедилар:

«Албатта, мен ўзимга кўрсатилмаган ҳар бир нарсани ушбу маконимда кўрдим. Ҳатто жаннат ва дўзахни ҳам. Менга сизлар албатта, қабрларингизда Масиҳи Дажжолнинг фитнасичалик ёки шунга яқин фитнага учрашларинг ваҳий қилинди.

«Бу одам ҳақида қандай илминг бор?» дейлади. Мўмин ёки аниқ

ишонган одам:

«У Аллоҳнинг Расули Муҳаммаддир. Бизга очиқ-ойдин баёноتلар ва ҳидоят ила келди. Биз унинг (чақириғига) жавоб бердик ва унга эргашдик. У Муҳаммаддир», деб уч марта айтади. Шунда унга:

«Солиҳ ҳолингда ухлайвер. Биз сенинг унга қаттиқ ишонишингни билар эдик», дейилади.

Мунофиқ ёки шубҳали киши эса: «Билмайман. Одамлар бир нарса деганини эшитувдим. Ўшани айтганман», дейди».

Икки шайх ва Насий ривоят қилишган.

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ушбу ҳадисда келган гапларини Кусуф намозидан кейин қилган хутбаларида айтганлар.

Кусуф намозига оид ҳадиси шарифларни ўрганганимизда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга ўша намозни бир ўқишларида кўп нарсалар кашф қилинганлиги ва улардан баъзи намуналар ҳам айтиб ўтилган эди.

Бу ҳадиси шарифда эса ўша кашф қилинган нарсалардан қабр саволига тегишли бўлаги келтирилмоқда.

Ушбу ҳадисдан олинадиган фойдалар:

1. Қабр фитнаси Дажжолнинг фитнаси ёки унга яқин бир фитна эканлиги. Бундан унга зинҳор эътиборсизлик билан қараб бўлмаслиги келиб чиқади.

2. Мўмин, аниқ ишонган одамнинг «У Аллоҳнинг Расули Муҳаммаддир. Бизга очиқ-ойдин баёноتلар ва ҳидоят ила келди. Биз унинг чақириғига жавоб бердик ва унга эргашдик», деб жавоб бериши ҳам эътиборга лойиқ ҳолатдир.

Демак, оғизда «Муҳаммад Аллоҳнинг Расули», деган билан кифояланиб бўлмас экан. У киши Аллоҳ томонидан нималар келтирганини яхши билиш ҳам керак экан. У киши чақирган нарсага «лаббай» деб жавоб бериш ва у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга эргашиш ҳам керак экан. Бу эса Ислом динига тўлиқ эътиқод ва амал қилиш билан бўлади.

3. Фаришталарнинг мўмин одамга, унинг дадил ва ишончли жавобидан кейин «Солиҳ ҳолингда ухлайвер. Биз сенинг унга қаттиқ ишонишингни билар эдик», дейишларидан иккита хулоса чиқади:

Биринчиси: Қабр саволидан кейин маййит қиёмат қоим бўлгунча ухлаб туради.

Иккинчиси: Қабрдаги сўроқ бир нарсани билиш учун эмас, билиб бўлинган нарсани банданинг ўзига иқрор қилдириш учун бўлади.

4. Мунофиқ, динга ишончи собит ва мустаҳкам бўлмаган одамнинг қабр сўроғига:

«Билмайман. Одамлар бир нарса деганини эшитувдим. Ўшани айтганман», деб жавоб беришида ҳаётда Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ва Ислом ҳақидаги одамлардан эшитган гапини тилидагина айтиб, ўзини мусулмон санаб юрганларнинг ҳаммаси мунофиқ ва шубҳа эгаси эканликлари англашилади.

Аллоҳ шуларга ўхшашдан Ўзи сақласин.

نَع ، اَمْ هُنَّ عُلَّالٌ اِيضًا رَمَعْنَا نَبَا نَع
مَلَسَوْهُ يَلَعُ هَلْ لِي لَصِيْبٌ نَلَا
هُ يَلَعُ ضُرْعَاتٍ اَمْ اِذَا مَكَدَحًا نَا : لَاق
نَا كُنَا ، اِي شَعْلَاوَةٌ اَدْعُلَابُ هُدْعُقَم
، هُنَّ جَلَالَةٌ اَمْ فِ هُنَّ جَلَالَةٌ اَمْ
لَهُ اَمْ فِ رَانَ لَلَهُ اَمْ نَا كُنَا نَاو
يُتَحَ كُدْعُقَم اَدَه : لَاقِي فِ ، رَانَ لَلَا

هُوَ أَوْرِيَّةٌ مَّأْيُقُولٌ مَّوِيٌّ هَلَلٌ كَثَعْبِي دُوَادُ أَبَا أَلِةٍ سَمَّخُلٌ

Ибн Умар розияллоху анхумодан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоху алайҳи васаллам:

«Қачон бирингиз ўлса, эртаю кеч унга ўрни кўрсатиб турилади. Агар аҳли жаннатдан бўлса, аҳли жаннатдан. Агар аҳли дўзахдан бўлса, аҳли дўзахдан. Ва унга: «Аллоҳ сени қиёмат куни қайта тирилтиргунича, мана шу сенинг ўрнинг бўлади», дейилади», дедилар».

Бешовларидан фақат Абу Довуд ривоят қилмаган.

Қабрда ётиб, эртаю кеч бу гапларни эшитиш мўмин-мусулмон банда учун кони роҳат бўлиб, мунофиқ ва осий банда учун эса қабр азобининг бир қисми бўлади.

أُمُّهُ نَعُّهُ هَلَلٌ أَيْ ضَرَسٌ أَبَعِ نَبَا نَعِ
هُ هَلَلٌ أَيْ لَصِ هَلَلٌ أَلُؤُسَرٌ رَمَّ لَأَقِ
لَأَقَفِ، نِيَّ رَبِّ قَبِّ مَلَسَ وَسَوْ هَيْلَعِ
يَفِي نَأَبِّ دَعُيْ أَمَّو، نَأَبِّ دَعُيْ لَأُمُّهُ نَأِ
أَلَنَ أَلَفِ أُمُّهُ دَحَأُ أُمُّ أَيْ رِي بَكَ
يُؤَيُّ أَوْرِي فَو - هَلُؤَبُ نَمُّ يُؤَبُّ تَسِي
رُخَأَلُ أُمُّ أَو - هَلُؤَبُ نَمُّ رَتَتَسِي أَل

دَخَّ أَثْمُتٍ ۚ مَيِّمٌ نَّ لِبَابِ يَشْمِي نَاكَ فِ
بِنِي فَصْنِ أَهْقَشَفٍ ۚ بَطْرَةً دِي رَج
مُتٍ ۚ ۚ دِحْ أَوْ زَبَقْلُكُ يَفِ زَرْغٌ مُتٍ
مَلَّ أُمَّةً نَعُفٌ فَفَخِي ۚ هَلَّ عِلَّ لَاقِ
ۚ ۚ سَمَّ خُلَا ۚ هَاوَرٌ ۚ أَسَبِي يَ.

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам икки қабр ёнидан ўтдилар ва: «Бу икковлари азобланмоқдалар. Катта нарса учун азобланаётганлари йўқ. Ҳа! Улардан бири пешобидан покланмас эди», дедилар».

Бошқа бир ривоятда:

«Пешобидан тўсинмас эди, бошқаси эса чақимчилик қилиб юрар эди», дедилар. Сўнгра бир ҳўл шохни олиб, иккига бўлиб, ҳар бирини биттадан қабрга санчиб қўйдилар-да:

«Шоядки, иккови қуригунча, у иккисидан (азоб) енгиллатиб турилса», дедилар», дейилган.

Бешовлари ривоят қилишган.

Қабр азоби собит нарса экан. Энди ўша икки шахсинг нима сабабдан қабр азобига дучор бўлганларини бир мулоҳаза қилиб кўрайлик.

Мазкур икки кичик нарсага шунчалик қабр азоби бўлса, катта гуноҳларга қанчалик қабр азоби бўлар экан?!

نَاكَ يُيَّئِسُ نَلْأَوْ نِيَّ شِلْ لَو
هَيْلَعُ هَلْ لَأَيْلَصْ هَلْ لَأَلْ وُسَر
كَبُ ذُوْعَأُ يِّنْ إِيْمُهُ لَأَلْ : وُعْدِي مَلَسَو
رَأْنَلْ لَأَبْ أَدْعُ نَمَو ، رُبَقْلْ لَأَبْ أَدْعُ نَم
نَمَو ، تَامَمْلْ أَوْ أَيْحَمْلْ لَأَبْ نَتِفْ نَمَو
لَأَجْدَلْ لَأَحْيَسَمْلْ لَأَبْ نَتِفْ

Икки шайх ва Насий ривоят қилган ҳадисда:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам дуода «Аллоҳим! Сенинг ила қабр азобидан, дўзах азобидан, тириклик ва ўликлик фитнасидан ва Масийҳи Дажжолнинг фитнасидан паноҳ сўрайман», дер эдилар», дейилган.

Демак, ушбу ҳадиси шарифда зикри келган нарсалар, жумладан, қабр азоби ҳам бор ва собит нарса. Биз ҳам Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламга иқтидо қилиб, ушбу нарсалардан, жумладан, қабр азобидан паноҳ сўраб туришимиз керак.

«Сунний ақийдалар» китоби асосида тайёрланди